

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้บริหารของสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่รับผิดชอบกำกับงานสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานและเจ้าหน้าที่ของสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมทั้งสิ้น 14 คน โดยคำถามจะเป็นประเด็นความคาดหวังของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพของงานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

2. แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ 20 กระทรวงและ 6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยการสัมภาษณ์ กรอกแบบสอบถาม โดยเป็นคำถามแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ประชากรเป้าหมายและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยคำนวณจาก 20 กระทรวงและ 6 หน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 435 คน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1) เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะการปฏิบัติงานที่แตกต่างตามสายงานของภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวนทั้งสิ้น 216 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1

บัญชีรายชื่อส่วนราชการและหน่วยงานที่ขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่วนราชการ/หน่วยงาน

ส่วนราชการ/หน่วยงาน	จำนวน		ระดับ (ซี) ผู้ปฏิบัติงาน
	กรม	เจ้าหน้าที่(คน)	
สำนักนายกรัฐมนตรี	13	18	3-6
กระทรวงกลาโหม	7	39	ร.ต.-พ.อ.
กระทรวงการคลัง	10	15	3-8
กระทรวงการต่างประเทศ	12	1	5-8
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	6	15	3-6
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	8	15	3-6
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	13	45	3-7
กระทรวงคมนาคม	7	15	3-7
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	9	15	3-7
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	6	16	4-8
กระทรวงพลังงาน	6	12	5-8
กระทรวงพาณิชย์	8	25	3-7
กระทรวงมหาดไทย	7	23	3-8
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	15	3-6
กระทรวงศึกษาธิการ	12	37	4-7
กระทรวงสาธารณสุข	10	28	2-8
กระทรวงอุตสาหกรรม	7	20	3-8
กระทรวงยุติธรรม	11	15	2-7
กระทรวงแรงงาน	5	18	3-6
กระทรวงวัฒนธรรม	5	10	5-7
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	1	2	6-7
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1	15	รตต.-พตท สตต-ดาบตำรวจ
สำนักงานอัยการสูงสุด	1	6	3-7
กรุงเทพมหานคร	1	10	5-7
สำนักงาน ก.พ.	1	3	7-8
เลขาธิการสภาการศึกษา	1	2	6-7

การสุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่เฉพาะเจาะจง (TARO YAMANE) เพื่อให้ประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน ดังนี้

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973 : 727)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ที่ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{435}{1+435 (0.5)^2} = 210$$

$$\begin{aligned} \text{และสำรองไว้ 3\% ของขนาดตัวอย่าง} &= 210 \times 3\% \\ &= 6 \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 210 คน และสำรองไว้ 6 คน ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 216 คน จากเจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

บัญชีรายชื่อกลุ่มตัวอย่างส่วนราชการและหน่วยงานที่ขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่วนราชการ/หน่วยงาน

ส่วนราชการ/หน่วยงาน	จำนวน		ระดับ (ซี) ผู้ปฏิบัติงาน
	กรม	เจ้าหน้าที่(คน)	
สำนักนายกรัฐมนตรี	13	13	3-6
กระทรวงกลาโหม	7	14	ร.ต.-พ.อ.
กระทรวงการคลัง	10	10	3-8
กระทรวงการต่างประเทศ	12	1	5-8
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	6	12	3-6
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	8	8	3-6
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	13	20	3-7
กระทรวงคมนาคม	7	6	3-7
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	9	9	3-7
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	6	12	4-8
กระทรวงพลังงาน	6	6	5-8
กระทรวงพาณิชย์	8	10	3-7
กระทรวงมหาดไทย	7	6	3-8
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	6	3-6
กระทรวงศึกษาธิการ	12	20	4-7
กระทรวงสาธารณสุข	10	15	2-8
กระทรวงอุตสาหกรรม	7	10	3-8
กระทรวงยุติธรรม	11	10	2-7
กระทรวงแรงงาน	5	10	3-6
กระทรวงวัฒนธรรม	5	5	5-7
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	1	2	6-7
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1	2	รตต.-พตท สตต-ดาบตำรวจ
สำนักงานอัยการสูงสุด	1	2	3-7
กรุงเทพมหานคร	1	3	5-7
สำนักงาน ก.พ.	1	2	7-8
เลขาธิการสภาการศึกษา	1	2	6-7

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องแบบปลายปิด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานการเสนอขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นคำถามแบบปลายปิด จำนวน 28 ข้อ มีตัวเลือก 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และไม่ใช่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการวิเคราะห์ โดยวัดจากคะแนนความรู้ที่ตอบถูก ตอบผิด ไว้ดังนี้

- คำตอบที่ถูกต้อง = 1 คะแนน

- คำตอบที่ผิด = 0 คะแนน

เกณฑ์การกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับน้อย และระดับมาก โดยใช้เกณฑ์คะแนนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจะอยู่ในระดับน้อย คะแนนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยจะอยู่ในระดับมากดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจน้อยจะมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง = 0.00 – 0.50
คะแนน

ระดับความรู้ความเข้าใจมากจะมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง = 0.51 – 1.00
คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยคำถามเป็นลักษณะปลายปิด จำนวน 30 ข้อ มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่
กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเสนอขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้ศึกษาแบ่งตามเกณฑ์ของ Best (1977: 174) 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง
น้อย ใช้สูตรการหาค่า

$$\text{เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน} \\ = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

$$= \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ระดับ	คะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	4.21-5.00 คะแนน
มาก	3.41-4.20 คะแนน
ปานกลาง	2.61-3.40 คะแนน
น้อย	1.81-2.60 คะแนน
น้อยที่สุด	1.00-1.80 คะแนน

และเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปพบอาจารย์
ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาในครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้กับประชากรทั้งหมด 435 คน ในช่วงวันที่ 20 - 28
กุมภาพันธ์ 2550 โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์และการสัมภาษณ์ กรอกแบบสอบถาม และคัดเลือก
แบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 216 คน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากรวบรวมข้อมูลภาคสนามเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ศึกษาในเบื้องต้น จากนั้นได้นำไปลงโปรแกรม SPSS (Statistic Package for Social Science) โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องตามจำนวน
- 2) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์
- 3) ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีทางสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง, ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปลความหมายของข้อมูลต่างๆ, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพียร์สัน ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 กลุ่ม สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

การให้น้ำหนักในแต่ละคำถาม

ผู้ศึกษาได้กำหนดระดับค่าการวัดประสิทธิผลของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ออกเป็น 5 ระดับตามแบบของ Likert Scale คือ ระดับการยอมรับและการมีส่วนร่วม เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉยๆ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคะแนน (Mean) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ดังนั้น แต่ละระดับจะมีคะแนนต่างกัน (Class Interval) โดยคำนวณอัตราภาคชั้น ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น}$$

$$\text{แทนค่า} = (5 - 1) / 5 = 0.8$$

เมื่อได้อัตราภาคชั้นแล้วจึงนำมาแบ่งกลุ่มคะแนน ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.80 เท่ากับ ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพงานต่ำที่สุด (น้อยที่สุด)

คะแนนระหว่าง 1.81 - 2.60 เท่ากับ ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพงานต่ำ (น้อย)

คะแนนระหว่าง 2.61 - 3.40 เท่ากับ ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพงานปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.41 - 4.20 เท่ากับ ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพงานสูง (มาก)

คะแนนระหว่าง 4.21 - 5.00 เท่ากับ ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพงานสูงสุด (มากที่สุด)